

BRUXXEL

BRUXXEL NOORD

Sint-Lukas Atelier Beeldverhaal
in samenwerking met vzw Espace P...

GALLAITSTRAAT

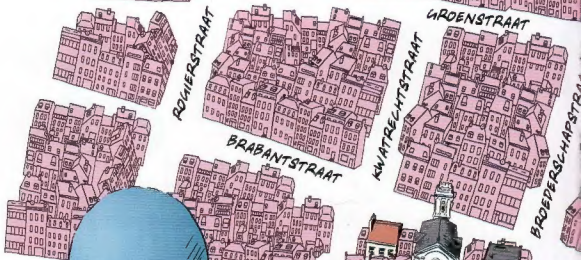
HOGESCHOOL
SINT-LUKAS

PALEIZENSTRAAT

GARAGE

ROMERSTRAAT

BRABANTSTRAAT

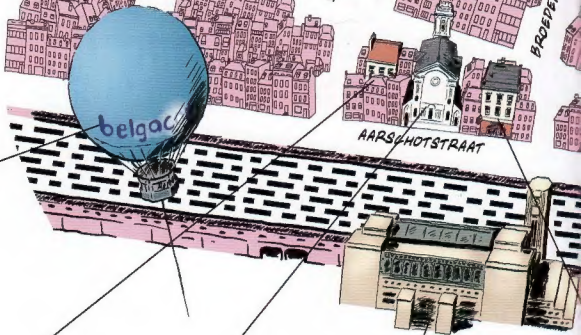
GRONSTRAAT

KWATREKSTRAAT

BRADERSLAPSTRAAT

BELGALOMBALLON

AARSCHOTSTRAAT

SCHOENWINKEL VAN DE
FAMILIE KAÇAR

SINT-JANS EN NICOLAASKERK

NOORDSTATION

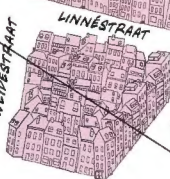
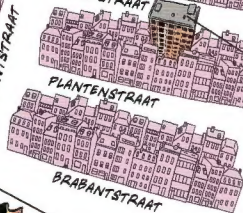
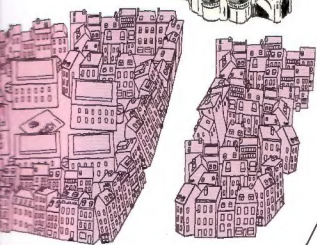
SINT-MARIAKERK

VITRINE VAN
JEANINE

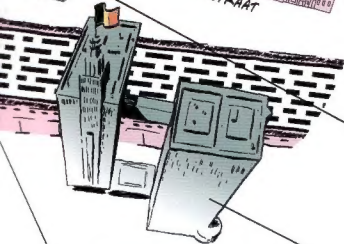
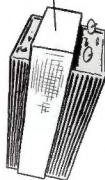

HOOPDKWARTIER VAN
DE FEDERALE POLITIE

WIEPSTRAAT

SINT-LAZARUSLAAN

FLATGEBOUW

VITRINE VAN DE
ZWARTE HOEREN

BELLACOMTORENS

PEEPSHOW

Wesley

De student op Sint-Lukas

Kristof Spaey

TAP
TAP

WESLEY, WAT ZOEK JIJ IN DIE KAST
EN WAAR IS DIE DIGITALE CAMERA
DIE JE VORIGE WEEK ZOU
TERUGBRENGEN?

JA, IK UHM...
JA, UHM.

IK HAD EEN EXTRA
BATTERIJ NODIG EN
IK DACHT, IK LEG
EEN BRIEFJE...

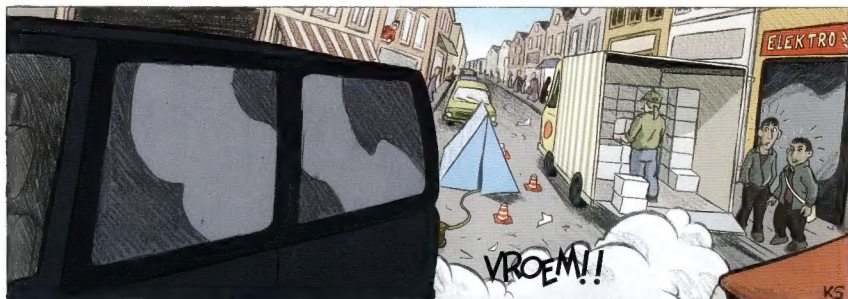
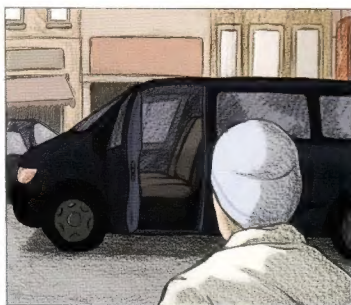
ONZIN, JE VERLAAT NU
DE SCHOOL EN JE
KOMT NIET MEER TERUG
ZONDER DE CAMERA!

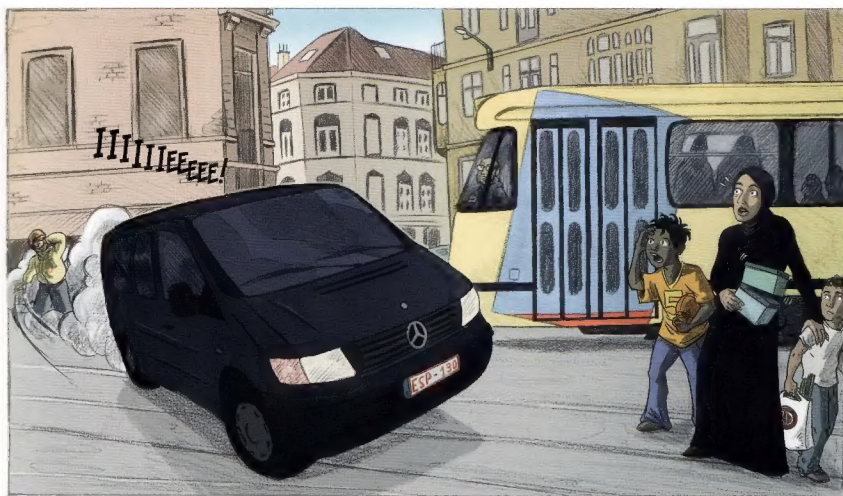

POST...MERYEM.

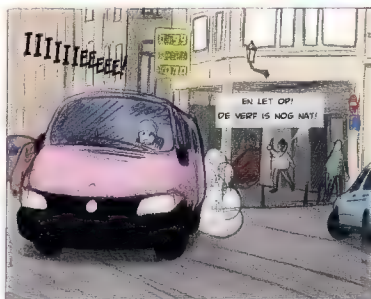
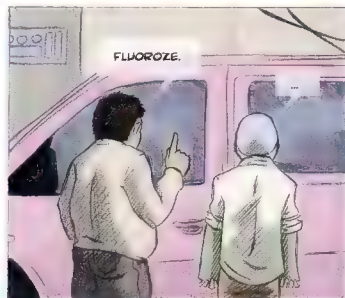

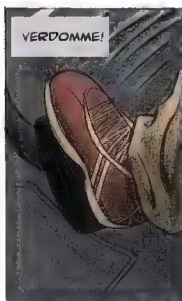
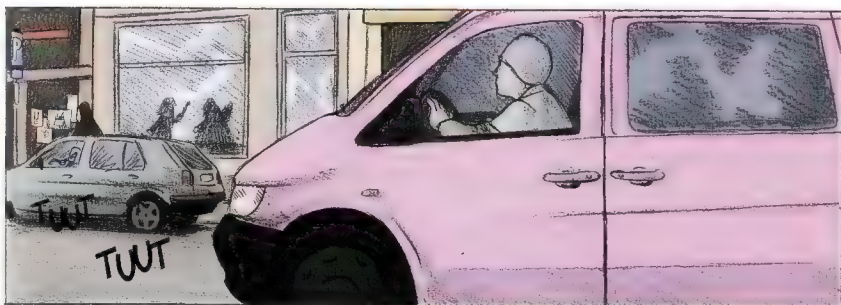

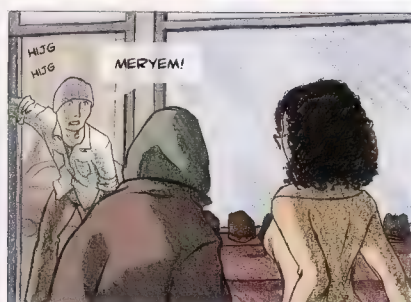
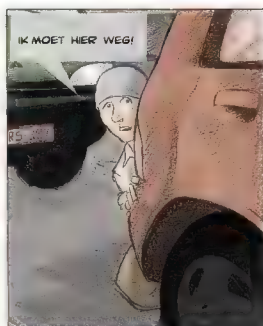
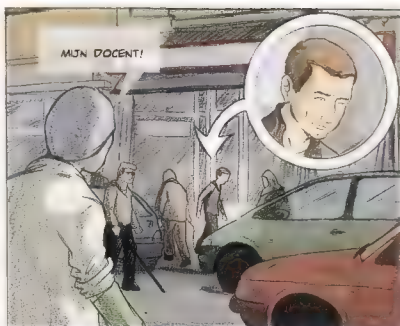

IE
IE
IE
IE

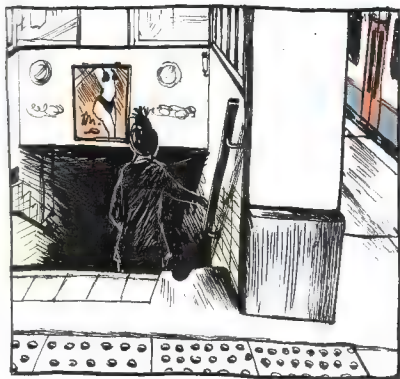

Jeanine

De oude prostituee

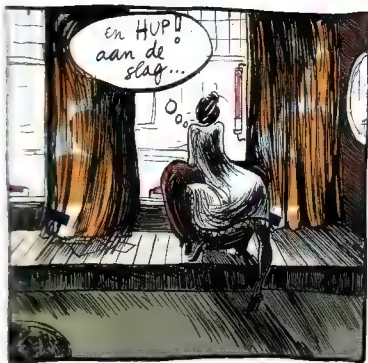

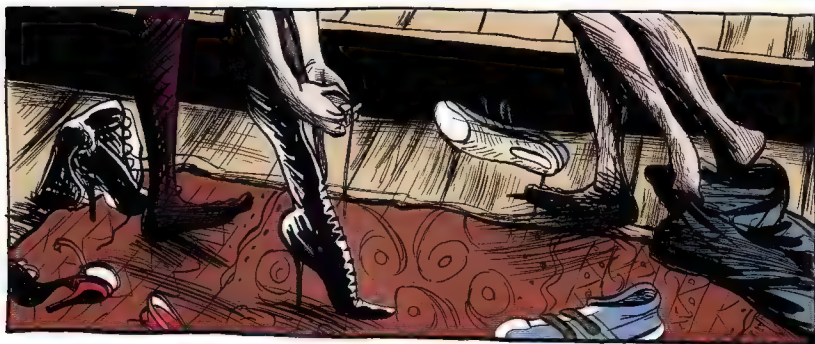
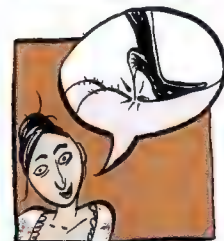
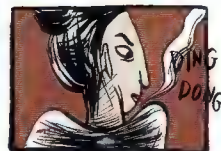
Judith Vanistendael

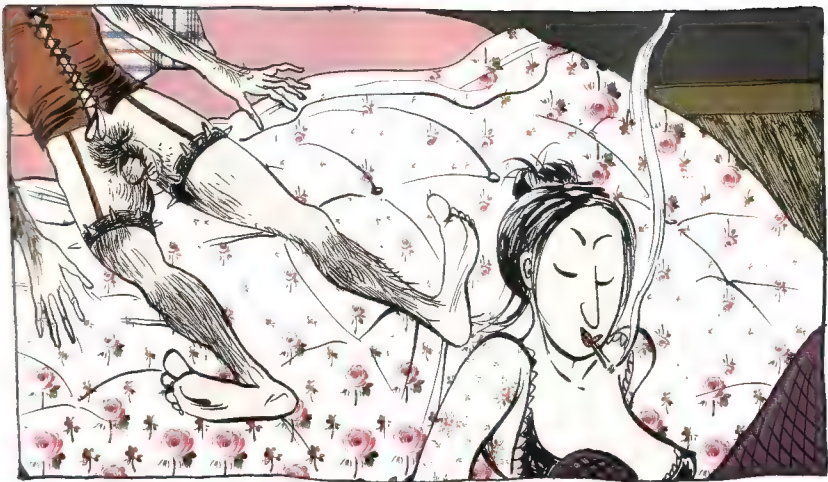

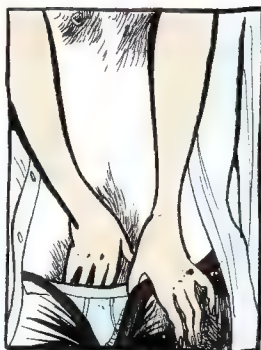
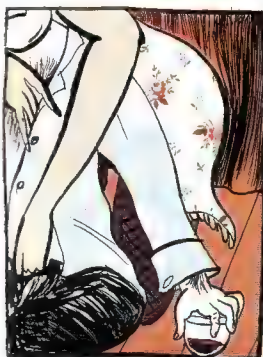

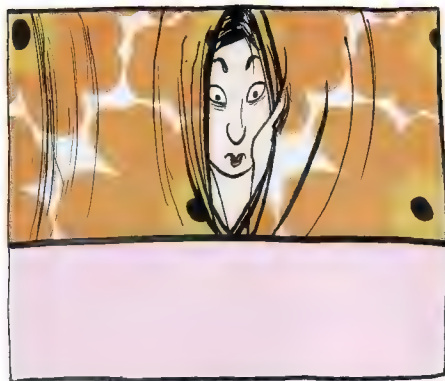
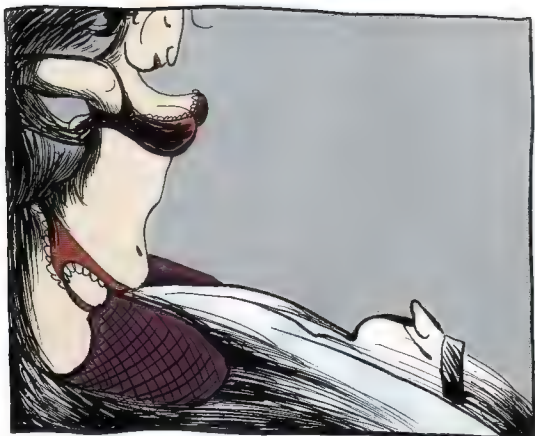

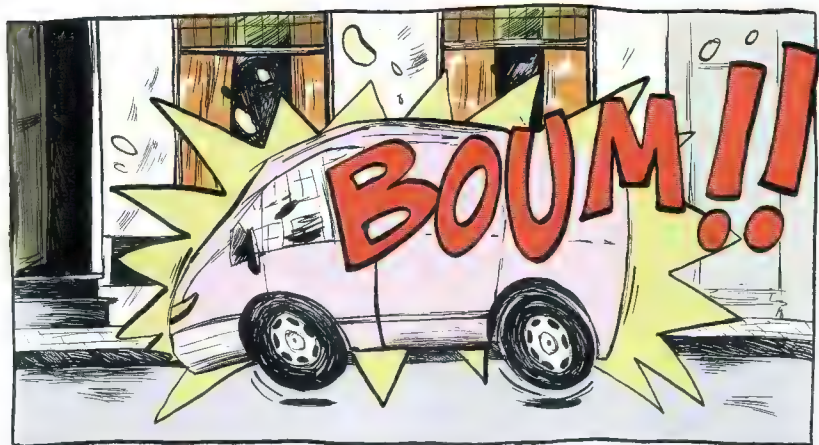

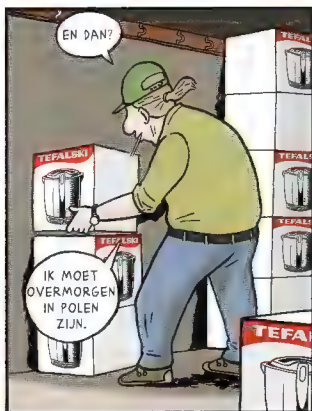
Elvis en Dimitar

De Albanese maffia

NIX

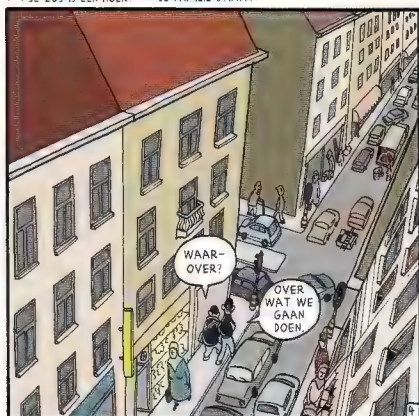
*¹: IK NEUK JE ZUS! *²: IK NEUK JE FAMILIE! *³: IK NEUK JE RAS!

*⁴: IK MAAK HEM AF, DE SMEERLAP!

*⁵: JE ZUS IS EEN HOER! *⁶: JE FAMILIE STINKT!

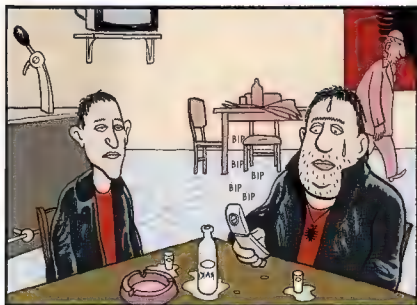
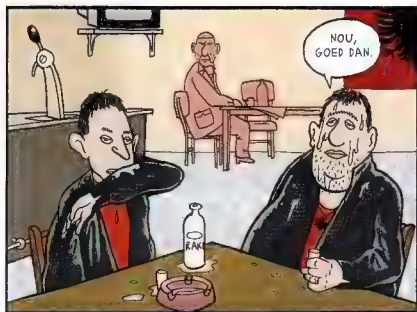

*¹ PRINS, HET HOOFD VAN DE ALBANESE ONDERWERELD.

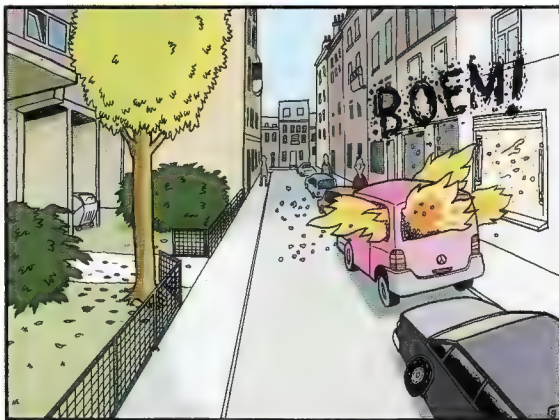
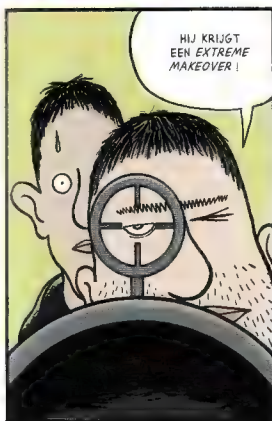
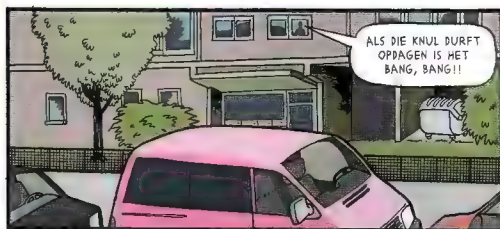

*⁸ BLOEDWRAAK.

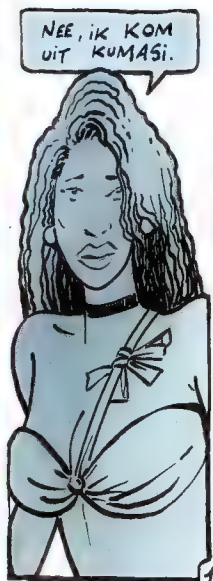

Diana en Patricia

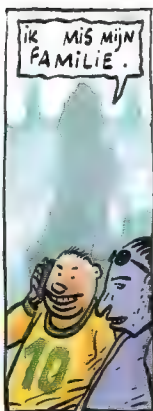
De zwarte hoeren

Johan De Moor

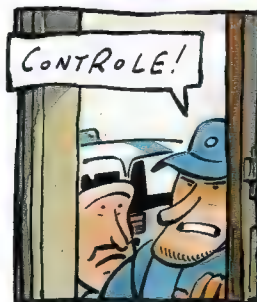

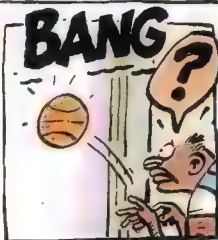
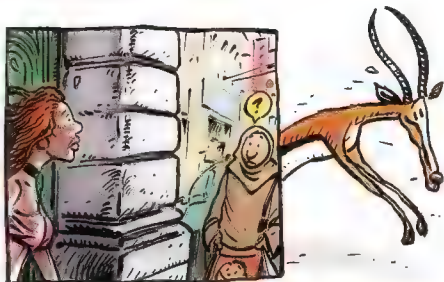

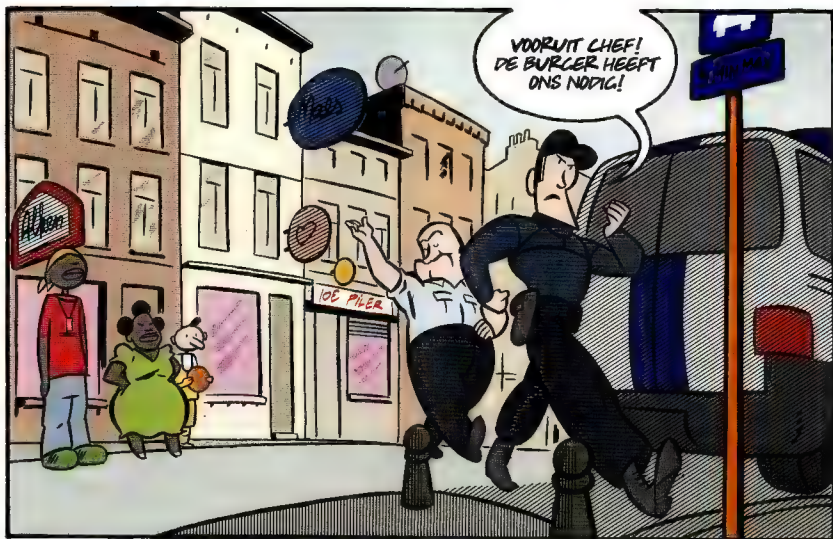

Marc en Yves

De politie

Simon Spruyt

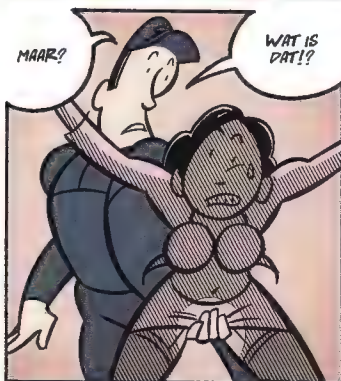
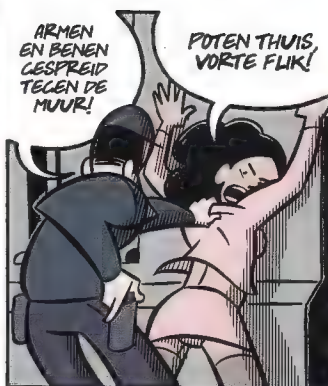

JA,
NADINE,
ZEG HET
MAAR...

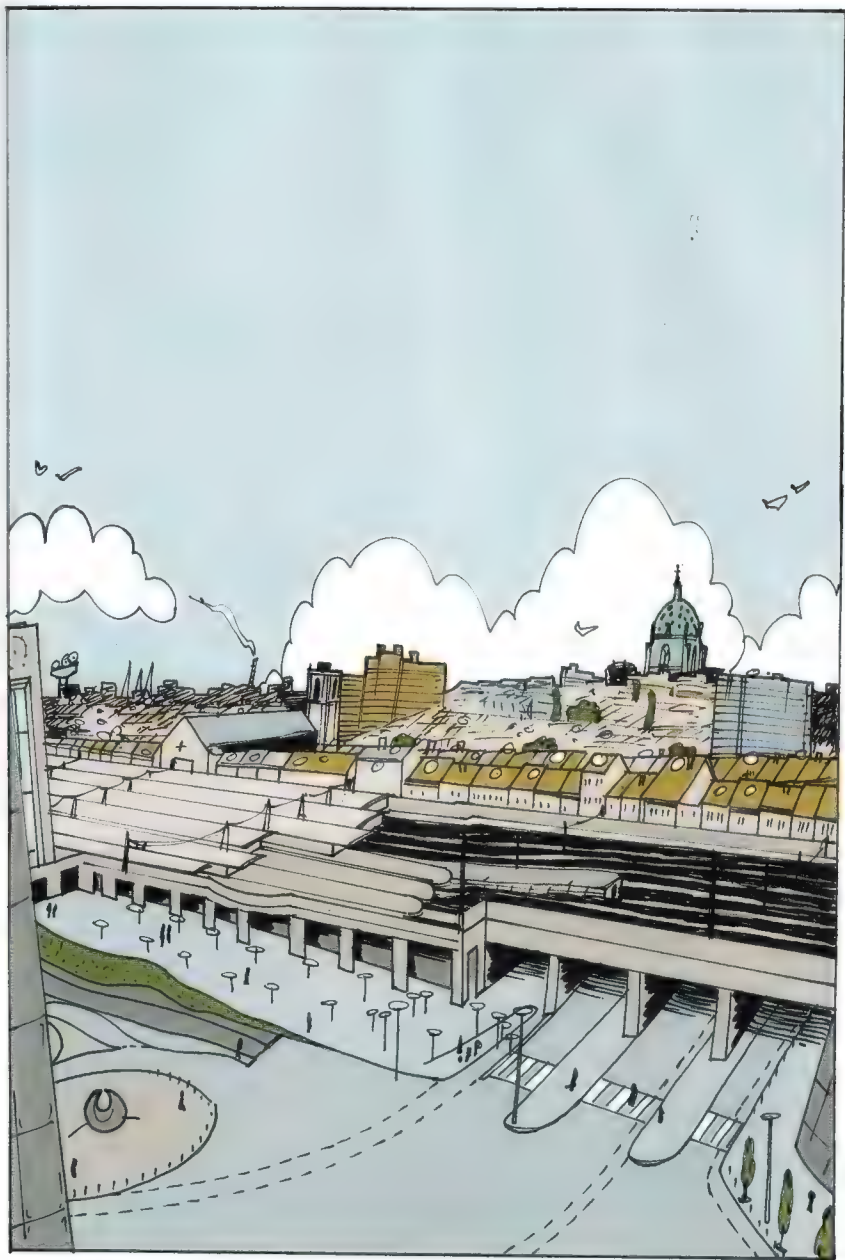

José

De travestiet

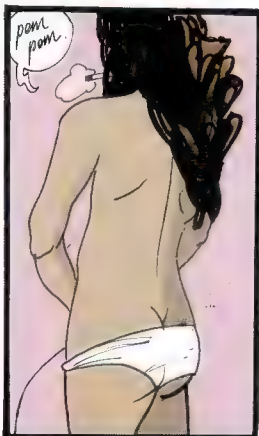
Filip Leemans

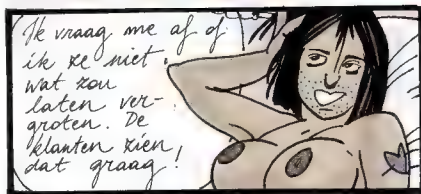
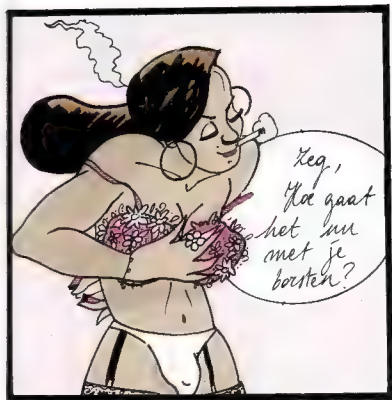

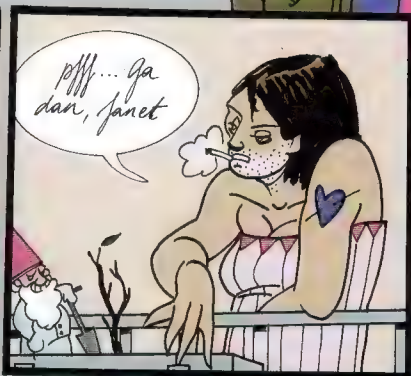

**BAMBOLEOO
BAMBOLEA**
Titi...

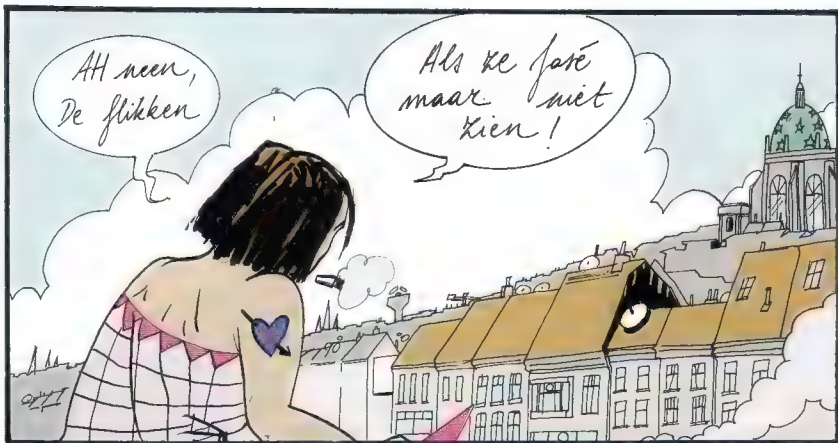

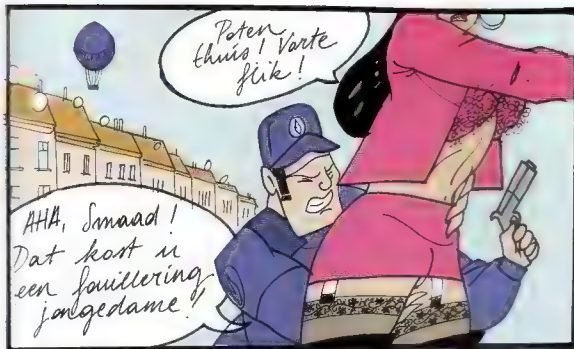

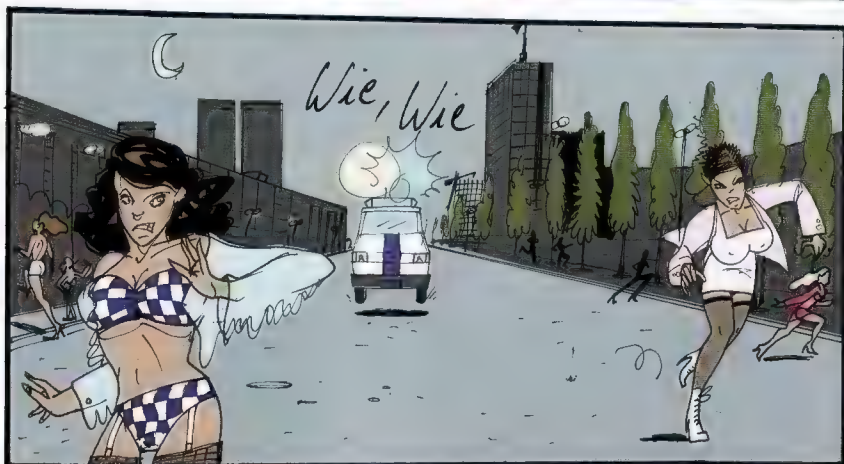
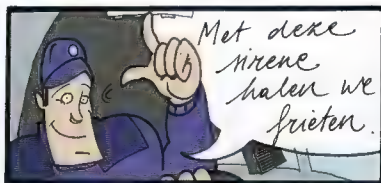

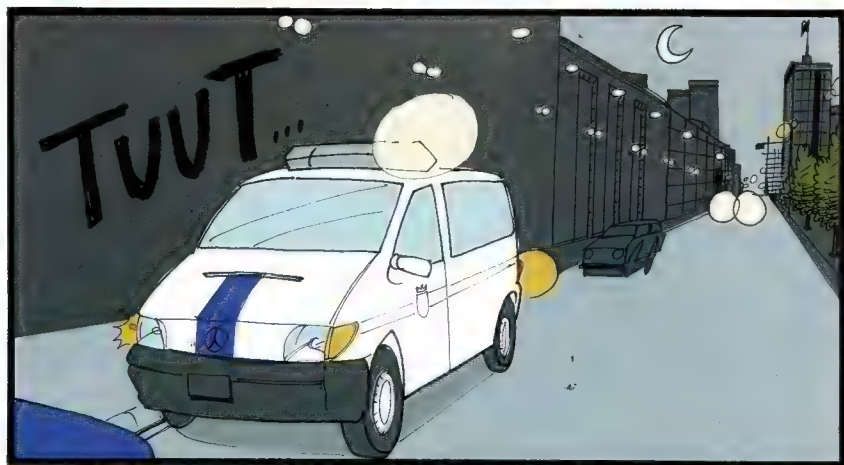

Roger

De vaste klant

Maarten De Saeger

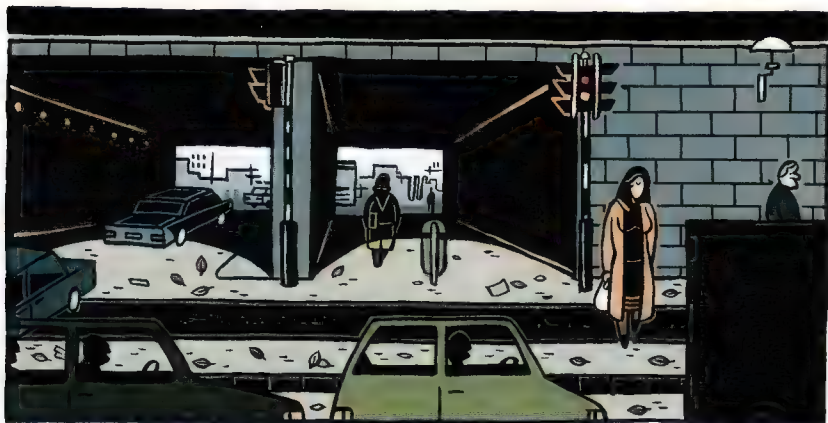
ROGER?

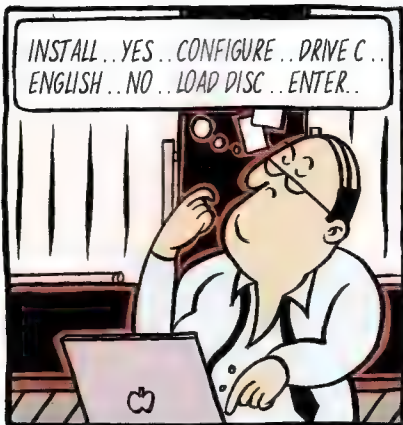

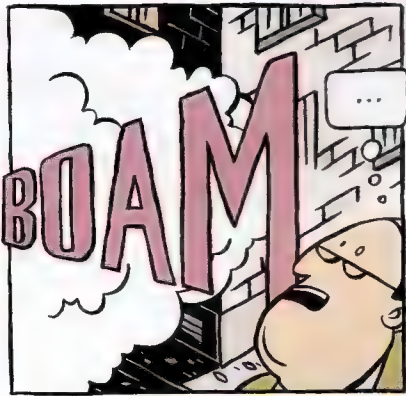
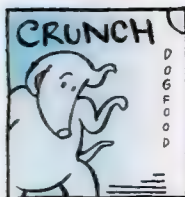

IK MEENDE DAT NIET VAN DIE ONT-
PLOFFING. WAT HEB JE NU GEDAAN ?

UHH, JA ZEG, ... DAT ZAL ZE LEREN.
DAT IS TOCH WAT JE WOU ??

MAAK DAT JE WEG BENT VOOR JE NOG
MEER ONHEIL VEROOorzaakt! STRAKS
STAAT DE POLITIE HIER.

EUH, OK, HIER ZIJN DE HONDEBROKJES.

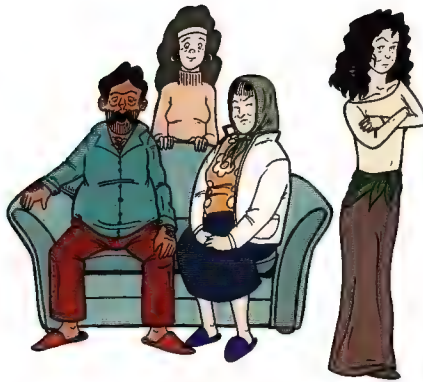

WE ZIEN MEKAAR DAN VOLGENDE WEEK, HÉ CHERIE ?

De Kaçars

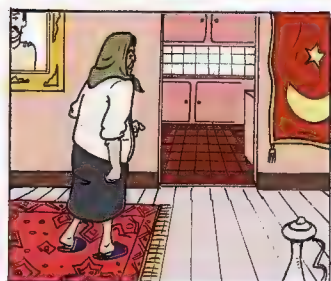
De Turkse familie

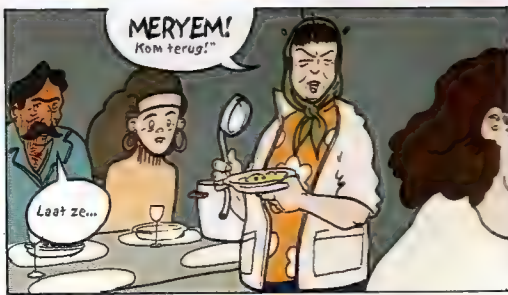
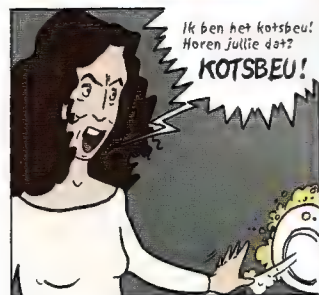

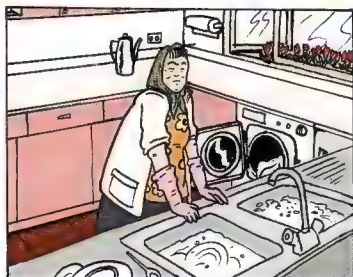
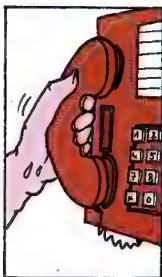
Lieven Baes

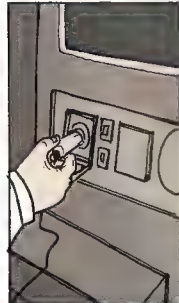
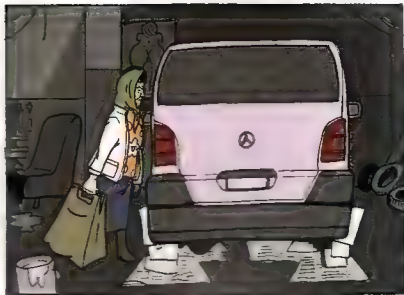
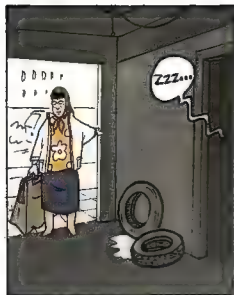

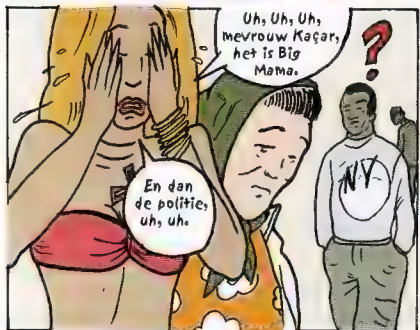
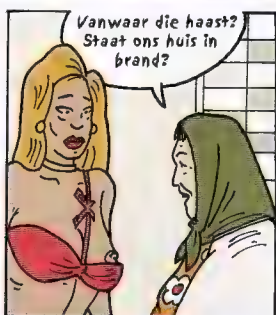
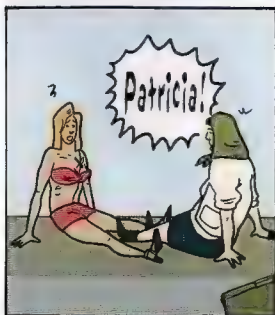

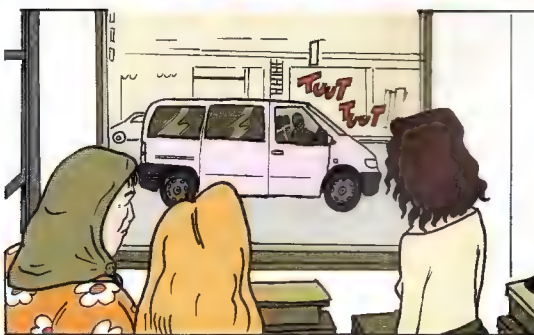
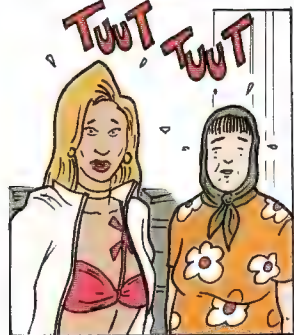
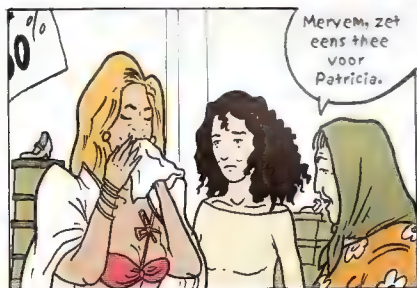
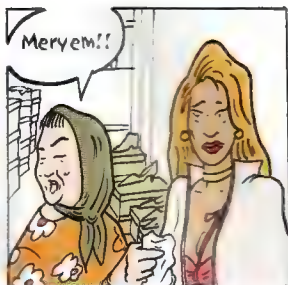

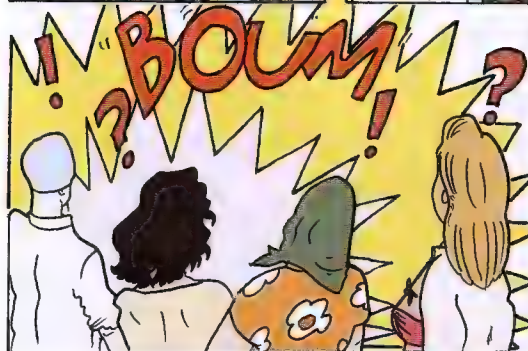
Oh nee, niet opnieuw!

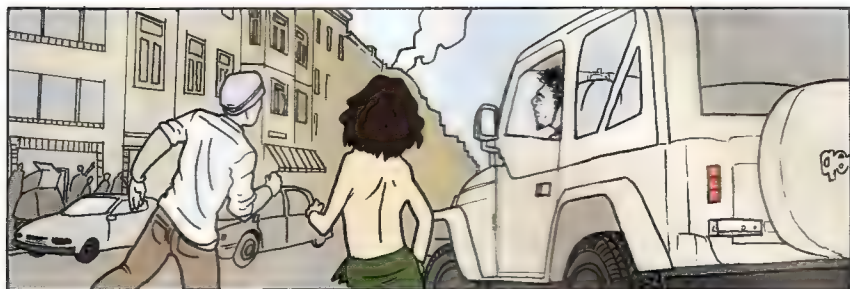

Ik heb een vriend en ik trek eruit!

Hij komt mij straks halen!

Mevrouw Kaşar, bedankt voor de thee...

Oh, nee,
mijn auto!

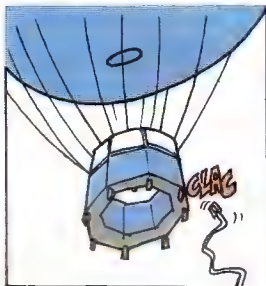
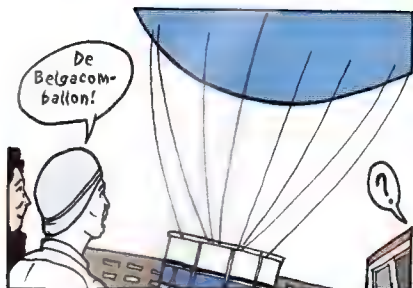

We zijn
verloren!

Nog niet,
kom mee!

Een woordje uitleg

A stylized illustration of a hand holding a glass, rendered in a simple, graphic style with bold outlines. The hand is positioned on the left side of the page, with the thumb and index finger gripping the glass. The glass is partially filled with a light-colored liquid. The background of the illustration is a textured, brownish-gold color.

Espace

MAANDAG 28 FEBRUARI 2005

DAGBLAD • 15DE JAARGANG • PRIJS: BELGIE: 1,50€ • NEDERLAND 2€ • LUXEMBURG: 1,75€ • WWW.ESPACE.BE.TF

Prostitutie : om komaf te maken met vooroordelen

BRUSSEL. Prostitutie is een woord met twee betekenissen: aan de ene kant zijn er mannen of vrouwen die bereid zijn om tegen vergoeding seks te hebben met verschillende partners en anderzijds zijn er de klanten die op hun beurt bereid zijn te betalen om seksueel bevredigd te worden.

Soms is prostitutie een vrije keuze, soms prostituteert men zich naar aanleiding van bedreigingen, druk of geweld van een pooier (een man die profiteert van het geld van de persoon die zich prostituteert) of via mensenhandelnetwerk (een georganiseerde groep pooiers die vrouwen en jonge meisjes dwingt zich in het buitenland te prostitueren en daar grof winst mee maakt).

Geld blijkt de belangrijkste reden voor vrijwillige prostitutie: om schulden af te betalen, om te kunnen overleven in de clandestiniteit, om de familie die in het thuisland in miserele omstandigheden is achtergebleven te onderhouden, om drugs te kunnen kopen of om simpelweg te kunnen overleven.

De redenen waarom mensen zich prostitueren moeten ook gezocht worden in hun verleden. Hun opvattingen over seksualiteit, over geld, over normen, hun relaties ten opzichte van mannen, gekoppeld aan hun eigen geschiedenis, maakt dat ze seksuele relaties tegen betaling kunnen beschouwen als een potentiële bestaansmogelijkheid.

GELD BLIJKT DE BELANGRIJKSTE REDEN VOOR VRIJWILLIGE PROSTITUTIE

Er zijn eigenlijk evenveel levensverhalen die leiden tot prostitutie als er prostitutees zijn... Sommigen hebben slechte ervaringen

opgedaan met mannen zoals verkrachting, seksuele mishandeling tijdens de kind- of adolescentiejaren. Prostitutie geeft hen dan de mogelijkheid om terug controle op mannen te verwerven en zo hun trauma's te verwerken. Anderen imiteren hun ouders. Sommigen doen het om zich af te zetten tegen de maatschappij en haar regels.

Vijftig jaar geleden was het onmogelijk om zich zonder bescherming van een man uit het milieu aan wie men een deel van de opbrengst en soms de gehele opbrengst gaf, te prostitueren. Vandaag werken veel prostitutees vrijwillig maar het probleem blijft bestaan dat hun levensgezel vaak meer geïnteresseerd is in de inkomsten dan in de relatie.

ce P...

Er zijn evenveel levensverhalen die leiden tot prostitutie als er prostituees zijn...

De meerderheid van de politieagenten behandelt de prostituees met respect en biedt hen bescherming zoals elke burger. Er zijn helaas uitzonderingen op de regel. Sommige agenten durven hun macht te misbruiken. Iemand die hiervan het slachtoffer is, kan klacht neerleggen bij het Comité P. Na een onderzoek en het eventuele schuldbewijs kan dit resulteren in een sanctie of een gerechtelijke vervolging. De bewoners van

het Noordkwartier hebben het vaak moeilijk om samen te leven met prostituees. Beide kanten moeten echter een inspanning leveren. Van de prostituees wordt onder meer verwacht dat ze wat discretie aan de dag leggen, zich correct gedragen en geen condooms laten slingeren in de straat. Als de buurtbewoners op hun beurt wat begrip tonen voor de verschillende oorzaken die leiden tot prostitutie, dan kunnen respect en begrip het

halen op geweld.

In ons land is kinderprostitutie verdoken en komt het waarschijnlijk zelden voor. Kinderprostitutie is echter zeer zichtbaar aanwezig in de hoofdsteden van vele ontwikkelingslanden waar duizenden verwaarloosde kinderen op straat proberen te overleven. Adolescentenprostitutie bestaat in België wel degelijk. Het gaat over jongeren die gevlucht zijn

Sommige klanten zijn enkel op zoek naar een seksuele relatie terwijl anderen ook op zoek zijn naar een luisterend oor, troost en tederheid.

voor moeilijke familiale situaties. In vele Afrikaanse- en Oostbloklanden worden adolescenten gerecruteerd door mensensmokkelaars om dan in België in de gedwongen prostitutie te belanden. In Brussel is de meerderheid van de prostituees in het Noordkwartier afkomstig uit Oost-Europa, Afrika of Latijns-Amerika.

Vrouwenhandel komt op steeds grotere schaal voor. De klanten zijn overwegend mannen, tussen de 18 en 80 jaar, getrouwd of vrijgezel en van alle sociale klassen. Men schat dat ongeveer 1 op 10 mannen minstens één maal in de laatste vijf jaar een prostituee bezocht heeft in de grote Belgische steden. (enquête universiteit Saint-Louis, 1995). De getrouwde klanten die ondervraagd werden, brachten problemen in hun seksleven thuis aan als reden van hun bezoek aan een

prostituee. Ze durven bepaalde seksuele handelingen niet aan hun partner te vragen, ze verlangen niet meer naar hun vrouw of minder dan vroeger. Anderen verlangen nog wel naar hun vrouw, maar zijn op zoek naar afwisseling. Ze zijn allemaal op zoek naar vrijblijvend contact, buiten hun privé leven, zonder hun officiële relatie op het spel te willen zetten. De vrijgezellen onder de klanten willen hun seksuele behoeftes

PROSTITUTIE IS IN BELGIE NIET ONWETTIG. ALLE VORMEN VAN PUBLICITEIT ERVOOR WEL.

bevredigen maar twijfelen aan hun verleidingskracht, zijn te verlegen om een vrouw aan te spreken of werden al te

vaak afgewezen en verdragen het niet meer om afgewezen te worden. Sommige klanten zijn enkel op zoek naar een seksuele relatie terwijl anderen ook op zoek zijn naar een luisterend oor, troost en tederheid. Een aantal klanten vraagt enkel affectieve aandacht. Het kopen van seksuele diensten is geen pregedetermineerd biologisch gedrag bij mannen. Het is een cultureel fenomeen. Dit betekent dat het gedrag van de klant verschilt naargelang het land van herkomst, de opleiding, de opvattingen enz... Andere mannen beschouwen prostitutie als een falen van hun seksualiteit of als een teken van gebrek aan respect voor de vrouw. Er zijn slechts weinig klanten die zich zorgen maken over het lot van de vrouw die hen « bedient ». Ze kiezen de prostituee op basis van criteria zoals: schoonheid, kleding, prijs en meestal zonder rekening te houden met leeftijd of nationaliteit. Dit verklaart ook de kinderen adolescentenprostitutie en de slachtoffers van mensenhandel.

De meerderheid van de mensen die zich prostitueren zou liever iets anders doen maar er zijn vele hindernissen bij een (her)inschakeling op de arbeidsmarkt: schulden, geen diploma, angst om te falen in een nieuw project en terug in de prostitutie te moeten stappen... Sommige prostituees nemen de volle verantwoordelijkheid voor hun keuze. Anderen hebben het er erg moeilijk mee.

Espace P...

Maandag 28 februari 2005

Binnenland

4

Buitenland

9-

Veel prostituees lijden onder de veroordeling door hun omgeving of door de maatschappij... Hun eigenwaarde als persoon wordt vaak niet erkend. Vele klanten denken dat ze genot of liefde aan de prostituee kunnen geven, terwijl de prostituee tijdens het werk meestal haar/zijn gevoeligheid en affecties verdooft. Sommige prostituees geven aan hun klanten de illusie dat ze genot of liefde ondervinden om de klant aan hen te binden, maar laten we duidelijk wezen: het gaat hier om geld en niet om een mogelijke affectieve relatie. Afhankelijk van hun leeftijd, van het geld dat ze verdienen hebben of van de hulp die ze onderweg ondervonden hebben, verlaten prostituees de prostitutie in mindere of meerder mate gelukkig. Het gebeurt dat aan het einde van het parcours ziekte, agressie of een overdosis toeslaat. Op lange termijn verdient men aan prostitutie overigens minder dan men denkt. Vaak zijn de onkosten zeer hoog, de inkomsten onregelmatig en wordt het verdiende geld snel uitgegeven. In het algemeen leggen prostituees

Als de buurtbewoners wat begrip tonen, dan kunnen respect en begrip het halen op geweld.

hun klanten het gebruik van een condoom op. Eén klant op vier weigert dit echter. Een aantal prostituees neemt het risico van onveilig vrijen voor lief in ruil voor het geld.

HET AANTAL SEROPOSITIEVE PROSTITUEES WORDT IN BRUSSEL GESCHAT OP 3%

Het aantal seropositieve prostituees wordt in Brussel geschat op 3%. prostitutie

is in België niet wettig. Het tippelen of alle vormen van publiciteit die aanzetten tot prostitutie zijn dit echter wel. Als dit toch voorkomt, zoals in de Noordwijk, is er sprake van een gedoogbeleid. Iemand anders aanzetten tot prostitutie is illegaal. Dat betekent dat niemand een prostituee in dienst mag nemen. Een eigenaar van een hotel of bar mag evenmin abnormale winsten halen uit de verhuur van kamers aan een prostituee. Om de expansie van de mensenhandel in Europa te verhinderen, hebben een aantal landen besloten om prostitutie te verbieden. Ze vaardigen PV's uit aan de prostituees en de klanten. Deze repressieve politiek stelt de burgers gerust maar is erg nefast voor de prostituees. Ze verplaatsen zich, werken clandestien verder, maken schulden, nemen meer risico's op het vlak van gezondheid en hebben vaak geen toegang meer tot de sociale of medische hulp die broodnodig is.

De klanten zijn overwegend mannen tussen de 18 en 80 jaar

ltuur	25-30	Opinie	14-17	Televisie	31-34
onomie	60-64	Sport	20-24	Weer	36

Coördinatie :
VZW Espace P...

De participerende vzw's : vzw PAG-ASA, Projet Rousseau, Vlekhoe, vzw Renovas, vzw «Brussel behoort ons toe», vzw Riso Brussel. Dit boek kwam tot stand met de steun van: De Stichting Boudewijn, United Fund for Belgium, La Cocof, de gemeente Schaarbeek en Durex. Met dank aan: de Turkse moeders die ons ontfingen, Sonia en Cathy, de bewoners van de wijk, Commissaris Depas (politie van Schaarbeek), hoofdinspecteur Steven Van Deneste (federale politie afdeling mensenhandel-immigratie), Nico Bens (Proximus)

ISBN: 90-809024-1-1 (c) Kristof Spaey, Judith Vanistendael, NIX, Johan De Moor, Simon Spruyt, Filip Leemans, Maarten De Saeger, Lieven Baes. Alle rechten van reproductie, vertaling en aanpassing zijn uitdrukkelijk voorbehouden voor alle landen.

Sint-Lukas Atelier Beeldverhaal
Docenten: NIX & Johan De Moor
Paleizenstraat 70
1030 Brussel
tel: +32 (0)2 2501100
www.sintlukas.be

vzw Espace P...
Plantenstraat 116
1210 Brussel
tel: +32 (0)2 2199874
www.espacep.be

Een blauwe maandag in de Brusselse Noordwijk. In de Linnéstraat ontploft een roze camionette en wordt de vitrine van een prostituee vernield. Was het de Albanese maffia of waren het de Afrikaanse hoeren? De travestieten, de Turken of een zakenman die een vaste klant is?

Het stripatelier van kunstschool Sint-Lukas werkte samen met wijkorganisatie EspaceP... aan deze whodunnit in de rosse buurt van het Noordstation. De studenten voerden een gedegen onderzoek ter plaatse: ze dompelden zich onder in het prostitutiemilieu en spraken zowel met SM specialistes als met de lokale politie. Hieruit ontstonden 8 verhalen. Ze bieden u een inkijk in een verborgen wereld. Ze laten u kennismaken met personages die iedereen ziet, maar niemand echt kent.

